

Hysbysiad o benodi o'r dyddiad ar gyfer arfer hawliau etholwyr

Cyngor Cymuned Bro Machno

Blwyddyn ariannol sy'n dod i ben 31 Mawrth 2026

1. Dyddiad cyhoeddi 04 Meh 2026

2. Bob blwyddyn mae'r cyfrifon blynyddol yn cael eu harchwilio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru. Cyn y dyddiad hwn, mae gan unrhyw berson sydd â diddordeb gyfle i archwilio a gwneud copïau o'r cyfrifon a'r holl lyfrau, gweithredoedd, contractau, biliau, talebau a derbynebau ac ati sy'n ymwneud â hwy am 20 diwrnod gweithio ar rybudd rhesymol. Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2026, bydd y dogfennau hyn ar gael ar rybudd rhesymol ar gais i:

Daniel Tomos, Clerc y Cyngor **bromachno.llyw.cymru**

rhwng oriau	11yb a 4yp o ddydd Llun i ddydd Gwener
gan ddechrau	06 Gorffennaf 2026
ac yn gorffen ar	31 Gorffennaf 2026

3. O 14 Medi 2026, hyd nes y bydd yr archwiliad wedi'i gwblhau, mae gan Etholwyr Llywodraeth Leol a'u cynrychiolwyr hefyd:

- yr hawl i holi'r Archwilydd Cyffredinol am y cyfrifon.
- yr hawl i fynychu gerbron yr Archwilydd Cyffredinol a gwneud gwrthwynebiadau i'r cyfrifon neu unrhyw eitem ynddynt. Rhaid rhoi hysbysiad ysgrifenedig o wrthwynebiad i'r Archwilydd Cyffredinol yn gyntaf. Rhaid rhoi copi o'r hysbysiad ysgrifenedig i'r cyngor hefyd.

Gellir cysylltu â'r Archwilydd Cyffredinol drwy: Archwiliadau Cynghorau Cymuned, Archwilio Cymru, 1 Capital Quarter, Stryd Tyndall, Caerdydd, CF10 4BZ neu drwy e-bost yn communitycouncilaudits@audit.wales.

Mae'r archwiliad yn cael ei gynnal o dan ddarpariaethau Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Hawliau etholwyr o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004

Yn ôl y gyfraith, gall unrhyw un archwilio cyfrifon y cyngor. Os ydych wedi cofrestru i bleidleisio mewn etholiadau cynghorau lleol, mae gennych chi (neu rywun sy'n gweithredu ar eich rhan) yr hawl hefyd i ofyn cwestiynau i'r Archwilydd Cyffredinol am y cyfrifon ac i godi gwrthwynebiadau ffurfiol.

Arolygu'r cyfrifon

Unwaith y bydd y cyngor wedi cwblhau ei gyfrifon, rhaid iddo hysbysebu eu bod ar gael i'w harchwilio. Ar ôl rhoi rhybudd rhesymol, gallwch archwilio'r cyfrifon a'r dogfennau ategol am 20 diwrnod gweithio. Gellir gofyn am gopïau, er y gallai fod tâl copïo am hyn.

Gofyn cwestiynau i'r archwilydd

Dim ond am y cyfrifon sy'n destun archwiliad y gellir gofyn cwestiynau. Nid oes rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol ateb cwestiynau am bolisiau, penderfyniadau neu weithdrefnau'r cyngor oni bai eu bod yn ymwneud yn uniongyrchol â'r cyfrifon, ac nid oes rhaid iddo ddweud a yw rhywbeth yn gyfreithlon neu'n rhesymol.

Gwrthwynebu'r cyfrifon

Os ydych chi'n credu bod y cyngor wedi gwario arian yn anghyfreithlon, neu fod rhywun wedi achosi colled ariannol yn fwriadol neu drwy ymddygiad anghyfrifol, gallwch wrthwynebu. Rhaid gwneud gwrthwynebiadau yn ysgrifenedig i'r Archwilydd Cyffredinol, egluro'r rhesymau'n glir, a rhaid anfon copi at y cyngor hefyd. Bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn penderfynu pa gamau, os o gwbl, i'w cymryd. Mewn rhai achosion, efallai y byddwch yn apelio i'r llysoedd. Gallwch hefyd wrthwynebu os ydych chi'n credu bod problem yn y cyfrifon y dylid ei adrodd yn gyhoeddus er budd y cyhoedd. Ni ellir defnyddio'r broses hon i wneud cwynion neu hawliadau personol.

Ffyrdd eraill o godi pryderon

Yn hytrach na gwneud gwrthwynebiad ffurfiol, gallwch ddarparu gwybodaeth i'r Archwilydd Cyffredinol os ydych chi'n credu bod gwallau yn y cyfrifon neu bryderon am wastraff neu aneffeithlonrwydd. Nid oes unrhyw weithdrefnau na dyddiadau cau penodol ar gyfer gwneud hyn.

Gwybodaeth bwysig

Mae'r gost o ddelio â chwestiynau a gwrthwynebiadau yn cael ei dalu gan drethdalwyr lleol. Dim ond materion sydd er budd y cyhoedd y bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn ymchwilio. Os byddwch yn mynd â mater i'r llys, efallai y bydd yn rhaid i chi dalu eich costau eich hun.

Cysylltwch

Cysylltwch ag Archwilydd Cyffredinol Cymru Archwiliadau Cyngor Cymuned, Archwilio Cymru 1 Capital Quarter, Stryd Tyndall Caerdydd, CF10 4BZ

Cyngor Cymuned Bro Machno

Financial year ending 31 March 2026

1. Date of announcement 04 June 2026
2. Each year the annual accounts are audited by the Auditor General for Wales. Prior to this date, any interested person has the opportunity to inspect and make copies of the accounts and all books, deeds, contracts, bills, vouchers and receipts etc relating to them for 20 working days on reasonable notice. For the year ended 31 March 2026, these documents will be available on reasonable notice on application to:

Daniel Tomos, Clerk of Council bromachno.gov.wales

between the hours of 11am and 4pm on Monday to Friday
commencing on 06 July 2026
and ending on 31 July 2026

3. From 14 September 2026, until the audit has been completed, Local Government Electors and their representatives also have:
 - the right to question the Auditor General about the accounts.
 - the right to attend before the Auditor General and make objections to the accounts or any item in them. Written notice of an objection must first be given to the Auditor General. A copy of the written notice must also be given to the council.

The Auditor General can be contacted via: Community Council Audits, Audit Wales, 1 Capital Quarter, Tyndall Street, Cardiff, CF10 4BZ or by email at communitycouncilaudits@audit.wales.

The audit is being conducted under the provisions of the Public Audit (Wales) Act 2004, the Accounts and Audit (Wales) Regulations 2014 and the Auditor General for Wales' Code of Audit Practice.

Electors' rights under the Public Audit (Wales) Act 2004

By law, anyone may inspect the council's accounts. If you are registered to vote in local council elections, you (or someone acting on your behalf) also have the right to ask the Auditor General questions about the accounts and to raise formal objections.

Inspecting the accounts

Once the council has finalised its accounts, it must advertise that they are available for inspection. After giving reasonable notice, you may inspect the accounts and supporting documents for 20 working days. Copies may be requested, although a copying charge may apply.

Asking the auditor questions

Questions may only be asked about the accounts that are subject to audit. The Auditor General does not have to answer questions about council policies, decisions or procedures unless they directly relate to the accounts, and does not have to say whether something is lawful or reasonable.

Objecting to the accounts

If you believe the council has spent money unlawfully, or that someone has caused a financial loss deliberately or through irresponsible behaviour, you may object. Objections must be made in writing to the Auditor General, explain the reasons clearly, and a copy must also be sent to the council. The Auditor General will decide what action, if any, to take. In some cases, you may appeal to the courts.

You may also object if you believe there is an issue in the accounts that should be reported publicly in the public interest. This process cannot be used to make personal complaints or claims.

Other ways to raise concerns

Instead of making a formal objection, you may provide information to the Auditor General if you believe there are errors in the accounts or concerns about waste or inefficiency. There are no set procedures or deadlines for doing this.

Important information

The cost of dealing with questions and objections is paid by local taxpayers. The Auditor General will only pursue matters that are in the public interest. If you take a matter to court, you may have to pay your own costs.

Contact

Auditor General for Wales
Community Council Audits, Audit Wales
1 Capital Quarter, Tyndall Street
Cardiff, CF10 4BZ